

Udskriftsdato: 9. januar 2026

VEJ nr 10404 af 20/12/2022 (Gældende)

Vejledning til bekendtgørelse om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,
Fødevarestyrelsen, j.nr. 2022-16-31-00400

Vejledning til bekendtgørelse om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer

Indledning

Som følge af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed (herefter Fødevareforordningen) er Danmark bl.a. forpligtet til at sikre overholdelse af bilaterale aftaler indgået mellem enten EU og et tredjeland eller Danmark og et tredjeland, jf. artikel 12. Visse tredjelande stiller krav om en særlig eksportgodkendelse, hvor Fødevarestyrelsen udarbejder lister over fødevarevirksomheder, der må eksportere til de pågældende tredjelande.

Bekendtgørelse om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer (herefter eksportbekendtgørelsen) fastsætter de generelle krav, som virksomhederne skal opfylde som forudsætning for, at Fødevarestyrelsen kan udstede eksportcertifikater for fødevarer til tredjelande. For nogle tredjelande indeholder eksportbekendtgørelsen også specielle krav, som virksomhederne skal opfylde i forbindelse med eksport. Oplysninger om eksportvilkår for fødevarer og fødevarekontaktmaterialer kan i øvrigt findes her:

- Gældende eksportcertifikater, offentliggjort i certifikatdatabasen på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Ordlyden af eksportcertifikater indeholder de betingelser for eksport, der er aftalt mellem Danmark/EU og tredjelandet.
- Bekendtgørelse om udstedelse af certifikater for levende dyr, fødevarer, foder, animalske biprodukter og heraf afledte produkter, avlsmateriale og fødevarekontaktmaterialer.
- Bekendtgørelse om særligt papir til brug for udførsel af levende dyr, fødevarer, foder, animalske biprodukter og heraf afledte produkter, avlsmateriale og fødevarekontaktmaterialer.
- Oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside om særlige betingelser for eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer til tredjelande (specifikke tredjelandskrav). Oplysningerne supplerer de krav, der fremgår af eksportcertifikaterne.
- Relevante vejledninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Virksomheden skal også være opmærksom på, at der i tredjelandet kan gælde regler, som ikke fremgår af de betingelser, Fødevarestyrelsen har fastsat, se senere i denne vejledning ad § 4, stk. 1.

Vejledning til bestemmelserne i bekendtgørelse om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer

Kapitel 1

Område og definitioner

§ 1. Denne bekendtgørelse regulerer eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer fra eksportvirksomheder i Danmark.

Ad § 1: Bekendtgørelsens anvendelsesområde

Eksportbekendtgørelsen omfatter eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer fra eksportvirksomheder i Danmark. Eksport defineres som udførsel af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer fra Danmark til tredjelande, dvs. at udførsel til EU-lande og andre samhandelslande er ikke omfattet af eksportbekendtgørelsen.

Eksportbekendtgørelsen samler de generelle krav, som Fødevarestyrelsen stiller til eksportvirksomheder, og de specifikke krav, som tredjelandes myndigheder stiller til eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer til det pågældende land. Krav, som fremgår af det aftalte eksportcertifikat (certifikatkrav), eller som fremgår af Fødevarestyrelsens hjemmeside, er ikke gengivet i eksportbekendtgørelsen, men er omfattet af de generelle bestemmelser i kapitel 2.

Bestemmelserne i eksportbekendtgørelsen supplerer artikel 12 i Fødevareforordningen. Forordninger er direkte gældende, og virksomhederne skal derfor uden videre overholde kravene i artikel 12, der har følgende ordlyd:

»Artikel 12:

Fødevarer og foder, der eksporteres fra Fællesskabet

- 1) Fødevarer og foder, der eksporteres eller reeksporteres fra Fællesskabet med henblik på markedsføring i et tredjeland, skal overholde de relevante krav i fødevarelovgivningen, medmindre andet bestemmes af autoriteterne i importlandet eller er fastsat i de love, forskrifter, standarder, den praksis eller de øvrige retlige og administrative procedurer, der måtte være gældende i importlandet. Under andre omstændigheder, undtagen hvor fødevarer er sundhedsskadelige eller foder er farligt, kan fødevarer og foder kun eksporteres eller reeksporteres, hvis de kompetente myndigheder i bestemmelseslandet udtrykkeligt har godkendt dette efter at være blevet fuldt informeret om de årsager og omstændigheder, der gjorde, at den pågældende fødevare eller det pågældende foder ikke kunne markedsføres i Fællesskabet.
- 2) I de tilfælde, hvor bestemmelserne i en bilateral aftale indgået mellem Fællesskabet eller en af dets medlemsstater og et tredjeland finder anvendelse, skal de fødevarer og det foder, der eksporteres fra Fællesskabet eller medlemsstaten til det pågældende tredjeland, overholde disse bestemmelser.«

For alle fødevarer gælder, at de ikke kan eksporteres, hvis de er sundhedsskadelige. Dette gælder uanset, at tredjelandets myndigheder har accepteret den pågældende vare. Om en fødevare er sundhedsskadelig, fremgår af artikel 14 i fødevareforordningen.

I artikel 12, stk. 1, 2. punktum, henvises det til den situation, hvor produktet ikke overholder relevante krav i EU-Fællesskabets fødevarelovgivning, og tredjelandet ikke har fastsat specifikke krav for eksporten. I disse tilfælde er det en betingelse for eksport eller reeksport, at importlandet accepterer importen, efter at være blevet fuldt informeret om årsagen og omstændigheden til, at produktet ikke kan markedsføres i EU, f.eks. hvilke bestemmelser i fødevarelovgivningen, som produktet ikke overholder. Tredjelandets myndigheder skal have mulighed for at tage stilling til, om de ønsker at modtage det pågældende produkt. Det er ikke nødvendigt at indhente accept for hver eneste eksport, så længe det er samme produkt og samme afvigelse fra EU-lovgivning, der er tale om. Skal samme vare, men med en anden afvigelse, eksporteres, skal der indhentes en ny accept. Det er således ikke tilstrækkeligt for eksportvirksomheder at henvise til, at tredjelandet accepterer internationalt anerkendte normer, fx Codex Alimentarius. Myndighederne skal have mulighed for konkret at vurdere, om de ønsker at modtage det pågældende produkt. Artikel 12, stk. 2, indeholder den overordnede forpligtelse for virksomheder til at overholde de aftaler, som EU eller Danmark har indgået med et tredjeland. Disse bilaterale aftaler

kan suppleres af brevveksling, og krav meddelt af tredjelandet skriftligt i fx en inspektionsrapport i forbindelse med inspektionsbesøg. Disse aftaler er offentliggjort på Fødevarestyrelsens hjemmeside i form af oplysninger om specifikke tredjelandskrav, tjeklister, ansøgningsskemaer eller andre oplysninger om de enkelte tredjelands krav.

Bestemmelserne i eksportbekendtgørelsen supplerer endvidere artikel 11 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarehygiejne (herefter Hygiejneforordningen), som har følgende ordlyd:

»Artikel 11:

For så vidt angår hygiejnen i forbindelse med fødevarer, der eksporteres eller reeksporteres, omfatter de relevante krav i fødevarelovgivningen, hvortil der er henvist i artikel 12 i Forordning (EF) 178/2002, kravene i artikel 3-6 i nærværende forordning.«

Artikel 11 præciserer, hvilke bestemmelser i Hygiejneforordningen, der er omfattet af fødevareforordningens formulering i artikel 12. De relevante hygiejnebestemmelser i Hygiejneforordningen ved eksport fra Fællesskabet til tredjelande er altså artikel 3-6, som er overordnede, generelle forpligtelser for ledere af fødevarevirksomheder, herunder forpligtelsen til at have et egenkontrolprogram baseret på HACCP-principperne (artikel 5).

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Eksport: Udførsel af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer fra Danmark til tredjelande.
- 2) Fødevarer: Alle stoffer eller produkter, som, uanset om de er uforarbejdede eller helt eller delvis forarbejdede, er bestemt til eller med rimelighed må antages at skulle indtages af mennesker, jf. artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed, som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1381 af 20. juni 2019.
- 3) Fødevarekontaktmaterialer: Materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, herunder aktive og intelligente materialer og genstande i kontakt med fødevarer, jf. artikel 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1935/2004 af 27. oktober 2004 om materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1381 af 20. juni 2019 om åbenhed og bæredygtighed i EU's risikovurdering i fødevarekæden.
- 4) Eksportvirksomhed:
 - a) For fødevarer: Virksomhed, der som en del af sine aktiviteter eksporterer, disponerer over, fremstiller, opbevarer, eller på anden måde håndterer fødevarer, der på et tidspunkt skal eksporteres eller indgå i fødevarer, der skal eksporteres.
 - b) For fødevarekontaktmaterialer: Virksomhed, der som en del af sine aktiviteter eksporterer fødevarekontaktmaterialer.
- 5) Tredjeland: Lande uden for samhandelsområdet.
- 6) Samhandelsland: EU-lande, Norge, Island, Nordirland, Liechtenstein og Andorra. Herudover gælder, at:

- a) Schweiz er samhandelsland for animalske fødevarer, foder med animalsk indhold, animalske biprodukter, afledte produkter og visse ikke-animalske fødevarer og visse ikke-animalsk foder.
- b) Færøerne er samhandelsland for fisk og fiskevarer samt uforarbejdet uld.
- c) Grønland er samhandelsland for fisk og fiskevarer, sammensatte produkter med forarbejdede fiskevarer samt animalske biprodukter og afledte produkter af vanddyr, bortset fra havpattedyr.
- 7) Samhandelsområde: Alle samhandelslande, jf. nr. 6. Følgende områder er dog ikke med i samhandelsområdet:
- a) Ceuta og Melilla i Spanien.
- b) Oversøiske territorier og departementer i Frankrig.
- 8) Særligt tredjeland: Tredjeland, hvor landets myndigheder stiller krav om særlig godkendelse af danske virksomheder, som forudsætning for eksport af fødevarer til tredjelandet.
- 9) Listen: Listen på Fødevarestyrelsens hjemmeside over virksomheder, der er godkendt til eksport af produkter til et særligt tredjeland.
- 10) Sending: En mængde af produkter omfattet af samme officielle certifikat, officielle attesting eller ethvert andet dokument, som befordres med samme transportmiddel, kommer fra samme område og er af samme type, klasse eller betegnelse.
- 11) Certifikat: Officiel myndighedserklæring (papir eller elektronisk) udstedt af Fødevarestyrelsen i forbindelse med eksport, hvori Fødevarestyrelsen over for myndighederne i modtagerlandet garanterer for, at sendingen overholder de krav, der fremgår af certifikatet.
- 12) Gældende versioner af certifikater: De certifikater, i det format, som er offentliggjort i Certifikatdatabasen, i TRACES eller i DIX.
- 13) Ledsagedokumenter: Dokumenter, der skal ledsage certifikatet jf. tredjelandskrav. Krav til ledsagedokumenter kan være angivet i certifikatet, i en vejledning til certifikatet eller kan være oplyst på Fødevarestyrelsens hjemmeside.
- 14) Indenrigserklæring: Erklæring om produktets opfyldelse af tredjelandskrav udstedt af en eksportvirksomhed i Danmark over for en anden eksportvirksomhed i Danmark og bekræftet af Fødevarestyrelsen.
- 15) TRACES: En del af EU-Kommissionens elektroniske database (IMSOC) til registrering af informationer om- og udarbejdelse af certifikater og dokumenter i forbindelse med sendinger af fødevarer, fødevarekontaktmaterialer, foder, animalske biprodukter, afledte produkter mv.
- 16) Certifikatdatabasen: Database på Fødevarestyrelsens hjemmeside, hvor Fødevarestyrelsen offentliggør certifikater til brug for eksport sendinger af fødevarer, fødevarekontaktmaterialer, foder, animalske biprodukter, afledte produkter mv.
- 17) DIX: Fødevarestyrelsens elektroniske database til registrering af informationer om- og udarbejdelse af certifikater og dokumenter i forbindelse med eksport af sendinger af fødevarer, fødevarekontaktmaterialer, foder, animalske biprodukter, afledte produkter mv.

Ad § 2: Definitioner

Ved udførsel af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer fra Danmark skelnes mellem samhandel og eksport. Hvis varen udføres til et samhandelsland, er der tale om samhandel. Udføres varen til et tredjeland, er der tale om eksport. Samhandelslande er EU-lande samt et antal lande, som har indgået

en samhandelsaftale med EU. Vær opmærksom på, at et land kan være et samhandelsland for visse fødevarer, men ikke for andre, og at udførsel fra EU i nogle tilfælde kan ske på samhandelsvilkår, selv om indførsel til EU ikke sker på samhandelsvilkår. Der er en løbende udvikling i antallet af samhandelslande, og i de fødevarekategorier, som er omfattet af samhandelsregler. Oplysninger om samhandelsregler findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Kapitel 2

Generelle bestemmelser

§ 3. Eksport af fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer må kun ske fra en virksomhed, der er autoriseret eller registreret i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse om autorisation og registrering af fødevarevirksomheder m.v.

Ad § 3: Autorisation og registrering af virksomheder

Det er en betingelse for eksport af fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer, at eksporten sker fra en virksomhed, der er autoriseret eller registreret i overensstemmelse med EU's hygiejneforordninger og efter reglerne i bekendtgørelse om autorisation og registrering af fødevarevirksomheder m.v. (herefter autorisationsbekendtgørelsen). Alle danske virksomheder autoriseret eller registreret i overensstemmelse med autorisationsbekendtgørelsen må således også eksportere fødevarer og/eller fødevarekontaktmaterialer med de begrænsninger for markedsføring, der gælder i henhold til autorisationsbekendtgørelsen. De nærmere betingelser for registrering og autorisation og fremgangsmåden herved, er beskrevet i autorisationsbekendtgørelsen og den tilhørende vejledning (autorisationsvejledningen), som begge kan findes på www.retsinformation.dk. Autorisationsvejledningen foreligger endvidere i en digital version på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Bemærk, at eksport af visse fødevarer til *særlige* tredjelande forudsætter en specifik godkendelse af virksomheden ud over virksomhedens autorisation/registrering, jf. § 7 i eksportbekendtgørelsen. Læs mere om dette senere i vejledningen, under ad § 7.

§ 4. Eksportvirksomheder er ansvarlige for deres eksport af fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer til tredjelande og skal overholde betingelserne for eksport til det pågældende tredjeland, herunder betingelser som fremgår af denne bekendtgørelse, gældende versioner af certifikater samt øvrige betingelser offentliggjort på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Stk. 2. Forelæggelse for Fødevarestyrelsen af et certifikat og eventuelle ledsagedokumenter med henblik på eksport betragtes som en anmodning om udstedelse af certifikat til eksport af sendingen.

Stk. 3. Eksportvirksomheder må kun forelægge gældende versioner af certifikater for Fødevarestyrelsen til underskrift.

Stk. 4. Den eksportvirksomhed, der forelægger et certifikat for Fødevarestyrelsen til underskrift, er ansvarlig for, at det er den gældende version der forelægges, samt at de oplysninger, der fremgår af certifikatet og eventuelle ledsagedokumenter, er i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Stk. 5. Eksportvirksomheder skal sikre, at de betingelser og oplysninger anført i de i stk. 2 nævnte dokumenter samt i indenrigserklæringer, der forelægges Fødevarestyrelsen, er overholdt og korrekte.

Stk. 6. Hvis EU eller Fødevarestyrelsen med de kompetente myndigheder i et tredjeland har aftalt betingelser for eksport i et certifikat, og disse certifikater er offentliggjort i Certifikatdatabasen, i TRACES eller i DIX, må produkter omfattet af disse certifikater kun eksporteres med anvendelse heraf. Dette gælder også for de certifikater, hvori der alene er fastsat 3. landes ensidigt fremsatte krav.

Stk. 7. Fødevarestyrelsen kan fravige kravet i stk. 6, hvis eksportvirksomheden fremlægger dokumentation fra den kompetente myndighed i tredjelandet for, at fødevaren eller fødevarekontaktmaterialet tillades indført på andre vilkår.

Stk. 8. Såfremt en virksomhed har afsendt fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer, som viser sig ikke at være i overensstemmelse med et udstedt certifikat, ledsagedokument eller indenrigserklæring, skal virksomheden straks underrette Fødevarestyrelsen herom.

Stk. 9. Eksport af fødevarer, der ikke overholder de relevante krav i fødevarelovgivningen, kan foretages, hvis eksportvirksomheden over for Fødevarestyrelsen dokumenterer, at fødevaren eksporteres i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 12 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002.

§ 5. Eksportvirksomheder skal sikre tilstrækkelig adskillelse mellem produkter til tredjelande, der stiller betingelser herom, og andre produkter.

Stk. 2. Adskillelse efter stk. 1 skal i nødvendigt omfang omfatte hele processen fra modtagelse af råvarer til afsendelse af produktet.

Ad § 4:

§ 4, stk. 1: Tredjelandskrav

De krav, tredjelande stiller som betingelse for at indføre fødevarer og fødevarekontaktmaterialer fra Danmark, kan blive omsat til danske eksportbetingelser, fastlagt enten gennem forhandling direkte mellem Fødevarestyrelsen og tredjelandets myndigheder eller ved, at Europa-Kommissionen på medlemslandenes vegne forhandler eksportbetingelserne med tredjelandet. De fastlagte krav bliver offentliggjort på følgende måder:

- I ordlyden af et eksportcertifikat, som skal ledsage hver enkelt sending af varer. Eksportcertifikaterne (formularer) er tilgængelige på Fødevarestyrelsen hjemmeside (certifikatdatabasen).
- I Bekendtgørelse om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer.
- På Fødevarestyrelsens hjemmeside, i form af:
- Oplysninger om specifikke tredjelandes særlige krav.
- Tjeklister eller ansøgningsformularer, hvoraf særlige krav fremgår.
- Oplysninger i Fødevarestyrelsens certifikatdatabase, som ses ved opslag på de konkrete eksportcertifikater i databasen.

Eksportvirksomheder er selv ansvarlige for deres eksport af fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer til tredjelande og for overholdelse af betingelserne for eksport af fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer

til det pågældende tredjeland. Virksomheden bør derfor være opmærksom på, at kravene kan være offentliggjort på flere af de måder, der er nævnt ovenfor.

Virksomheden skal desuden være opmærksom på, at tredjelandet kan have fastsat særlige krav, som hverken fremgår af eksportcertifikatet, eksportbekendtgørelsen eller anden information på Fødevarestyrelsens hjemmeside, fx mærkningskrav. Sådanne krav vil ikke være en del af Fødevarestyrelsens certificering af virksomheden og/eller varerne over for tredjelandet, og indgår derfor ikke i den eksportkontrol, som Fødevarestyrelsen udfører i virksomhederne. Da virksomheden er ansvarlig for eksporten, er det vigtigt, at virksomheden selv holder sig orienteret om alle de krav, som tredjelandet stiller.

§ 4, stk. 2: Certifikater og andre dokumenter

Når en virksomhed præsenterer Fødevarestyrelsen, i praksis den lokale kontrolenhed, for et certifikat og eventuelle ledsagedokumenter, som virksomheden ønsker underskrevet, betragtes fremlæggelsen som en anmodning om udstedelse af certifikat til eksport af sendingen. Det er vigtigt, at virksomhederne sikrer, at et certifikat eller andet eksportdokument er udfyldt korrekt, når det præsenteres for Fødevarestyrelsen til underskrift.

§ 4, stk. 3: Gældende versioner af certifikater

Kun gældende versioner af Fødevarestyrelsens eksportcertifikater må anvendes. Herved forstås de certifikater, i det format, som er offentliggjort på Fødevarestyrelsens hjemmeside (certifikatdatabasen), jf. definitionen i § 2, nr. 11.

§ 4, stk. 4 og stk. 5: Virksomheden skal sikre overholdelse af eksportbetingelser

Eksportvirksomheden skal sikre, at betingelser og oplysninger anført i certifikater og eventuelle ledsagedokumenter samt i indenrigserklæringer er overholdt, og at alle oplysningerne er korrekte.

Virksomheden skal desuden, ud over kravene i de nævnte certifikater, dokumenter og erklæringer overholde eventuelle yderligere krav, som er fastsat i eksportbekendtgørelsen for det pågældende land, eller som fremgår af Fødevarestyrelsens hjemmeside, jf. § 4, stk. 1.

Overholdelse af fødevarerlovgivningen og de i certifikater, dokumenter og erklæringer anførte attestationer, er eksportvirksomhedens ansvar. Virksomheden skal derfor kunne dokumentere over for Fødevarestyrelsen, at de fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer, som er omfattet af et certifikat, ledsagedokument eller indenrigserklæring, som virksomheden beder Fødevarestyrelsen underskrive, overholder de bestemmelser for eksporten, som Fødevarestyrelsen har fastsat. Virksomheden indestår for, at de oplysninger, der fremgår af certifikatet, er korrekte. Den virksomhed, som anmoder Fødevarestyrelsen om at underskrive et af de i § 4 stk. 4 og stk. 5 nævnte dokumenter, har et ansvar for at sikre, at produkterne opfylder dokumentets ordlyd. Produktion, oplagring og afsendelse af en fødevare kan foregå på forskellige virksomheder. Der skal i alle led foreligge dokumentation for opfyldelse af tredjelandskrav og virksomheden i hvert led har, hvis Fødevarestyrelsen anmodes om underskrift på et af de i § 4, stk. 4 nævnte dokumenter, et ansvar for at sikre opfyldelse af tredjelandskravene. Mellem virksomheder i Danmark anvendes indenrigserklæringer som dokumentation. Indenrigserklæringer er defineret i eksportbekendtgørelsens § 2 nr. 13: *En erklæring om fødevarers opfyldelse af tredjelandskrav udstedt af en eksportvirksomhed i Danmark over for en anden eksportvirksomhed i Danmark og bekræftet af Fødevarestyrelsen.*

Indenrigserklæringer anvendes, når fødevarer fysisk flyttes mellem virksomheder, og der er brug for at overføre dokumentation for fødevarens eksportstatus fra den ene virksomhed til den anden. Desuden anvendes indenrigserklæringer, når eksportvirksomheder uden produktions- eller lagerfaciliteter (kontorvirksomheder) anmoder Fødevarestyrelsen om certifikatudstedelse, og i den forbindelse indhenter dokumentation fra den virksomhed, der fysisk afsender varepartiet til tredjeland. Der henvises i øvrigt til Vejledning om indenrigserklæringer på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Vejledningen indeholder modeller til både partispecifikke og løbende indenrigserklæringer.

Eksportcertifikater skal udskrives på særligt certifikatpapir. For rekvirering, opbevaring, overdragelse m.v. af særligt certifikatpapir henvises til bekendtgørelse om særligt papir til brug for udførsel af levende dyr, fødevarer, foder, animalske biprodukter og heraf afledte produkter, avlsmateriale og fødevarekontaktmaterialer.

Hvis en transportvirksomhed (chaufføren) af praktiske grunde overrækker et certifikat til kontrolenheden, og beder kontrolenheden underskrive dette, og der ikke er tvivl om, at transportvirksomheden handler på vegne af en produktions-, lager-, eller kontorvirksomhed, stilles transportvirksomheden ikke til ansvar for certifikatets indhold. I tvivlstilfælde kan kontrolenheden afklare med transportvirksomheden, om transportøren handler på vegne af en produktionsvirksomhed, et lager/frysehus eller en kontorvirksomhed, og som har bedt chaufføren om rent praktisk at overrække certifikatet til kontrolenheden.

Da det er virksomhedens ansvar, at de varer, der ledsages af certifikatet, overholder alle relevante betingelser, er det også virksomhedens ansvar, at der ikke fjernes, byttes eller tilføjes andre varer til partiet. I de tilfælde, hvor pålæsningen sker ad flere omgange (samlæsning), og hvor der er krav om myndighedsforsegling ved endelig afsendelse fra Danmark, er det den eksportvirksomhed, som anmoder kontrolenheden om påføring af seglnummer i certifikatet, som er ansvarlig for, at certifikatet fortsat er tilknyttet de oprindeligt certificerede varer.

Regelgrundlaget for udstedelse af certifikater i forbindelse med samlæsning særligt på kød- og fjerkrævirksomheder er beskrevet i »Notat om forsegling og udstedelse af certifikater i forbindelse med samlæsning særligt på kød og fjerkrævirksomheder«, som findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

§ 4, stk. 6: Indgåede aftaler skal overholdes

Hvis EU og et tredjeland eller Danmark og et tredjeland har indgået en aftale om hvilke betingelser, der gælder for eksport til det pågældende tredjeland af et givet produkt, skal disse betingelser overholdes. Eksportvirksomhederne er forpligtede til at sikre dette som følge af Fødevareforordningen art. 12, stk. 2. Det betyder, at hvis der for et givent produkt til et givent tredjeland findes et aftalt certifikat i Fødevarestyrelsens certifikatdatabase, skal dette certifikat anvendes ved eksport af det pågældende produkt til det pågældende land. Det fremgår af certifikatdatabase, om certifikatet er aftalt med myndighederne i tredjelandet.

Bestemmelsen betyder, at produktet ikke må eksporteres med et andet certifikat end det aftalte, og at det heller ikke må eksporteres uden et certifikat, se dog ad § 4, stk. 7.

Bestemmelsen gælder også for ”de certifikater, hvori der alene er fastsat 3. landes ensidigt fremsatte krav”. Dette betyder, at certifikatet er udformet i overensstemmelse med tredjelandets krav, uden at der

har været en forhandling med tredjelandet om certifikatets ordlyd, og dermed uden at der er indgået en egentlig aftale. Årsagen til den manglende forhandling og aftale kan enten være, at tredjelandet ikke har svaret på Fødevarestyrelsens henvendelser, eller at Fødevarestyrelsen ikke har fundet det nødvendigt at kontakte tredjelandet med henblik på en forhandling af vilkårene.

§ 4, stk. 7: Mulighed for fravigelse af certifikatkrav

Fødevarestyrelsen kan fravige kravet om, at et specifikt certifikat skal benyttes. Hvis virksomheden kan dokumentere, at fødevaren eller fødevarekontaktmaterialet tillades indført i tredjelandet på andre vilkår, kan der udstedes et alternativt certifikat eller evt. undværes et certifikat.

Det kan fx dreje sig om prøveforsendelser til udstillingsbrug eller lignende, hvor tredjelandets myndigheder har udstedt en tilladelse til indførsel af prøven på særlige vilkår. Et andet eksempel kan være forsendelser, der sendes direkte til den endelige forbruger i tredjelandet, hvor tredjelandet har meddelt, at der for eksport direkte til den endelige forbruger gælder andre vilkår end de aftalte. Fødevarestyrelsen kan kun fravige krav om brug af et specifikt certifikat, hvis eksportvirksomheden kan dokumentere, at andre vilkår gælder.

Den dokumentation, som virksomheden fremlægger for Fødevarestyrelsen, skal entydigt bekræfte, at den kompetente myndighed i modtagerlandet tillader indførsel på andre betingelser, end de, som fremgår af det specifikke certifikat og de relevante bestemmelser i eksportbekendtgørelsen. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at den danske virksomhed har dokumentation for, at importøren i tredjelandet vil acceptere, at produktet indføres på et andet certifikat end det gældende, som findes i certifikatdatabasen.

§ 4, stk. 8: Afsendelse af varer, hvor oplysningerne i udstedt dokument er ukorrekte

Hvis der ved en fejl bliver afsendt varer, hvor væsentlige oplysninger i et udstedt certifikat, ledsagedokument eller indenrigserklæring ikke er korrekte, skal afsendervirksomheden hurtigst muligt give Fødevarestyrelsen besked om fejlen. I praksis skal eksportvirksomheden informere den kontrolenhed i Fødevarestyrelsen, som har udstedt dokumentet.

Forpligtelsen til at informere Fødevarestyrelsen gælder uoverensstemmelser mellem varerne og et udstedt dokument. Eksempler på ukorrekte oplysninger kan være forkert angivelse af status i en indenrigserklæring, eller forkerte oplysninger om oprindelse, en bestemt behandling eller undersøgelse, slagtedato/produktionsdato i et certifikat.

Forpligtelsen til at informere Fødevarestyrelsen gælder både tilfælde, hvor virksomheden opdager fejlen inden partiet er ankommet til tredjelandet og tilfælde, hvor fejlen først opdages ved ankomst til tredjelandet.

Virksomheden er alene forpligtet til at informere Fødevarestyrelsen om fejl, som kan sættes i forbindelse med oplysninger i et udstedt dokument. Forpligtelsen gælder derfor ikke oplysninger, som ikke er en del af Fødevarestyrelsens certificering over for tredjelandet jf. § 4 stk. 1. Fx vil mærkningen af varerne ofte ikke være omfattet af Fødevarestyrelsens certificering, og er derfor ikke omfattet af informationspligten ved konstatering af fejl. Fødevarestyrelsen har brug for oplysningerne for at kunne følge op på virksomhedens egen opfølgning på fejlen, således at gentagelser forebygges. Desuden foretager Fødevarestyrelsen

en vurdering af, om andre enheder i Fødevarestyrelsen skal informeres, og om modtagerlandets myndigheder skal informeres.

§ 4, stk. 9: Afvigelse fra fødevarelovgivning

I de tilfælde, hvor et produkt ikke overholder EU's fødevarelovgivning, og en virksomhed ønsker at eksportere produktet til et tredjeland, skal virksomheden dokumentere over for Fødevarestyrelsen, at fødevaren eksporteres i overensstemmelse med artikel 12 i Fødevareforordningen, herunder, at tredjelandet accepterer importen. Det skal af dokumentationen fremgå, at tredjelandet er blevet fuldt informeret om de årsager og omstændigheder, der gør, at produktet ikke er egnet til salg i EU, jf. bemærkningerne til § 1.

Det er den eksporterende virksomheds ansvar at levere denne information til importlandet, og at indhente importlandets accept af importen. Der kan dog aldrig tillades eksport af sundhedsskadelige eller farlige fødevarer – uanset tredjelandets accept.

Fødevarer betragtes som farlige, jf. fødevareforordningens artikel 14, hvis de anses for at være:

- a) sundhedsskadelige
- b) uegnede til menneskeføde

Artikel 14 beskriver nærmere, hvordan disse begreber skal fortolkes, dermed hvad der forstås ved »farlige fødevarer«.

»Artikel 14:

Krav til fødevaresikkerheden

- 1) Fødevarer må ikke markedsføres, hvis de er farlige.
- 2) Fødevarer betragtes som farlige, hvis de anses for at være:

a) sundhedsskadelige

b) uegnede til menneskeføde.

- 3) Ved afgørelsen af, om en fødevare er farlig, skal der tages hensyn til følgende:

a) forbrugernes normale anvendelse af fødevaren på hvert produktions-, tilvirknings- og distributionsstadium, og

b) de oplysninger, der er meddelt den enkelte forbruger, herunder oplysninger på etiketten eller andre oplysninger, der generelt er tilgængelige for forbrugerne, og hvoraf det fremgår, hvordan en bestemt fødevares eller fødevarekategoris specifikke negative indvirkning på sundheden kan undgås.

- 4) Ved afgørelsen af, om en fødevare er sundhedsskadelig, skal der tages hensyn til følgende:

a) fødevarens sandsynlige umiddelbare og/eller kortsigtede og/eller langsigtede indvirkning på sundheden hos personer, der indtager fødevaren, samt hos kommende generationer

b) sandsynlige kumulative toksiske indvirkninger

c) det forhold, at en bestemt kategori af forbrugere kan være særligt sundhedssensitive over for en fødevare, der er bestemt til den pågældende kategori af forbrugere.

- 5) 5. Ved afgørelsen af, om en fødevare er uegnet til menneskeføde, skal der tages hensyn til, om fødevaren er uacceptabel til menneskeføde, hvis den anvendes som tiltænkt, fordi den er forurennet på grund af udefra kommende forhold eller på anden måde eller på grund af forrådnelse, nedbrydning eller fordærv.
- 6) Såfremt den farlige fødevare er en del af en sending eller et parti af samme klasse eller betegnelse, antages det, at samtlige fødevarer i den pågældende sending eller det pågældende parti er farlige, medmindre en nærmere gennemgang ikke giver noget belæg for, at den resterende del af sendingen eller partiet skulle være farlig.
- 7) En fødevare, der overholder de specifikke fællesskabsbestemmelser om fødevaresikkerhed, anses for at være sikker med hensyn til de aspekter, der er omfattet af specifikke fællesskabsbestemmelser.
- 8) Det forhold, at en fødevare er i overensstemmelse med specifikke bestemmelser gældende for denne fødevare, udelukker ikke, at de kompetente myndigheder kan træffe passende foranstaltninger for at begrænse markedsføring af fødevaren eller kræve dens tilbagetrækning fra markedet, hvis der på trods af overensstemmelse med kravene er grund til at mistænke fødevaren for at være farlig.
- 9) Såfremt der ikke findes specifikke fællesskabsbestemmelser, anses en fødevare for at være sikker, når den overholder de specifikke bestemmelser i den nationale fødevarelovgivning, der finder anvendelse i den medlemsstat, på hvis område fødevaren markedsføres, idet sådanne bestemmelser skal udformes og anvendes med forbehold af traktatens bestemmelser, navnlig artikel 28 og 30.«

§ 4, stk. 9 supplerer artikel 12 i fødevareforordningen, da den præciserer, at det er virksomhedens ansvar at dokumentere, at fødevaren eksporteres i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 12 i Fødevareforordningen.

§ 5. Eksportvirksomheder skal sikre tilstrækkelig adskillelse mellem produkter til tredjelande, der stiller betingelser herom, og andre produkter.

Stk. 2. Adskillelse efter stk. 1 skal i nødvendigt omfang omfatte hele processen fra modtagelse af råvarer til afsendelse af produktet.

Ad § 5: Adskillelse mellem produkter til et særligt tredjeland og andre produkter

Bestemmelsen indeholder krav om, at virksomheden i nødvendigt omfang skal sikre, at varer med særlig tredjelandssstatus holdes tilstrækkeligt adskilt fra andre varer, der behandles eller oplagres i virksomheden. Sammenholdt med eksportbekendtgørelsens § 12 betyder det, at virksomhedens egenkontrolprogram i nødvendigt omfang skal indeholde procedurer til sikring af tilstrækkelig adskillelse.

For forståelsen af kravet om adskillelse gælder disse retningslinjer:

Generelt gælder følgende:

- 1) Kød- eller mælkeprodukter, der fremstilles til et *særligt tredjeland*, må hverken direkte eller indirekte komme i kontakt med produkter, der ikke opfylder de særlige tredjelandskrav. Dette indebærer, at transportbånd, redskaber, skærebrætter mv. skal være rengjort inden produktionen, hvis udstyret har været anvendt til produkter, hvor der ikke er dokumentation for, at de har opfyldt tredjelandets krav til hygiejne og dyresundhed.

Det skal pointeres, at en virksomhed kan stå på flere tredjelandslister og på én og samme tid opfylde flere særlige tredjelandskrav samtidig. Hvis en virksomhed har en produktion af fersk kød til USA og

derefter samme dag en produktion til Japan, vil der ikke være behov for adskillelse, hvis også den første produktion opfylder Japan-kravene.

Har virksomheden imidlertid først en produktion af fersk kød til EU-markedet uden dokumentation for USA-status, kan virksomheden ikke derefter producere til USA-markedet ved hjælp af samme udstyr, medmindre der sker en grundig rengøring og desinfektion forinden.

Indirekte kontakt via transportbånd mv. kan dog i nogle tilfælde accepteres selv om den forudgående produktion stammer fra en virksomhed, der mangler en særlig tredjelandsgodkendelse. Accept forudsætter, at der til den aktuelle produktion ikke stilles hverken dyresundhedsmæssige eller hygiejniske krav, som er mere vidtgående end kravene til den forudgående produktion, og hvor den eneste mangel består i, at den forudgående produktion stammer fra en virksomhed, der ikke står på den ønskede liste. Virksomheden bør sikre sig, at kontrolenheden er indforstået med den måde, produktionen foregår på.

I særlige tilfælde, fx i tørringsanlæg, kan virksomheden ikke udføre rengøring og desinfektion mellem to produktioner på traditionel vis. Virksomhedens procedurer må da tage højde for de særlige forhold. Den kan f.eks. have procedurer for at tømme rør og siloer for produkter via nærmere specificerede procedurer og have en mellemliggende produktion. Hvis der efter en produktion uden særlig tredjelandssstatus laves en ny produktion, hvortil der anvendes råvarer *med* særlig status, vil denne mellemliggende produktion ikke have særlig tredjelandssstatus.

Når en virksomhed benytter sig af et sådant system, hvor det ikke er muligt umiddelbart at kontrollere, om systemet er effektivt – altså hvornår en mellemliggende produktion er tilstrækkelig til at sikre, at der ikke sker overførsel af materiale fra denne eller enhver tidligere produktion til den efterfølgende produktion – skal virksomheden have baggrundsdokumentation, som viser, at der ikke sker overførsel af materiale. Det kan f.eks. være forsøg, hvor det efterprøves, hvor stor en mellemliggende produktion sammen med eventuelle øvrige procedurer (tømning m.v.) der er tilstrækkelig til at sikre mod krydsforurening mellem produktioner.

Hvis det fremgår af de offentliggjorte betingelser, at et særligt tredjeland ikke stiller krav om, at råvareleverandørerne er godkendte til eksport til det særlige tredjeland, skal virksomheden ikke nødvendigvis udføre rengøring og desinfektion, inden produktionen til det særlige tredjeland påbegyndes. Eksempelvis stiller Argentina ikke krav om, at kød-råvareleverandører er på Argentinalisten. Virksomheden skal dog i sådanne tilfælde sikre sig, at certifikatkrav vedr. dyresundhed er opfyldte. Eksempelvis skal virksomheden ved eksport af kød eller kødprodukter til Argentina sikre sig, at både råvarerne og den eventuelle forudgående produktion opfylder Argentinas dyresundhedsmæssige krav. Hvis den forudgående produktion ikke opfylder kravene, skal der udføres mellemliggende rengøring og desinfektion.

Hvis virksomheden ønsker at behandle animalske fødevarer til et særligt tredjeland samtidig med behandling af fødevarer, for hvilke der ikke er dokumentation for særlig tredjelandssstatus, forudsætter det, at produktionen sker i separate lokaler eller på adskilte produktionslinjer med tilstrækkelig rumlig adskillelse.

Den rumlige adskillelse anses for tilstrækkelig, når der ikke kan overføres stænk, sprøjt m.m. fra den ene produktionslinje til den anden, og produktionslinjerne betjenes af hver sit personale. Produktioner i lukkede rørsystemer kan dog udføres af samme personale.

I de særlige krav på Fødevarestyrelsens hjemmeside, der gælder for Japan og Kina er der angivet særlige krav vedrørende adskillelse. Dette skyldes hensynet til at kunne præsentere kravene samlet over for disse landes myndigheder. Det betyder således ikke, at adskillelse kun er relevant for produktioner til Japan og Kina.

Bemærk, at der for slagtning af svin med henblik på eksport til Kina gælder særlige krav om adskillelse, idet der ikke accepteres slagtning af svin til eksport til Kina samtidig med slagtning af svin, der ikke opfylder betingelserne for eksport til Kina.

- 2) Hvis produktionen ikke sker til et *særligt* tredjeland, men certifikatet alligevel indeholder dyresundhedsmæssige eller hygiejniske attestationer, skal behandling og oplagring ske således, at der ikke er direkte eller indirekte kontakt til produkter, som ikke opfylder mindst de samme krav.
- 3) Når et certifikat for en animalsk fødevarer indeholder dyresundhedsmæssige attestationer, herunder, at fødevareren er af dansk oprindelse, må fødevareren ikke have været udsat for påvirkninger, der forringer dens dyresundhedsmæssige status. Virksomhederne kan sikre sig ved at holde kød af dansk oprindelse adskilt fra kød af anden oprindelse. Sker der kontakt via redskaber m.v. mellem animalske fødevarer af forskellig oprindelse, må det vurderes i den konkrete situation, om dette kan ske i overensstemmelse med certifikatkravene.
- 4) Med hensyn til adskillelse mellem kød af forskellige dyrearter, se under »Ad § 12«.

§ 6. Kød fra svin, der udføres til tredjelande, skal stamme fra svin, der er blevet slagtet på et slagteri, hvor alle slagtekroppe fra svin undersøges for trikiner efter Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/1375 af 10. august 2015 om særlige bestemmelser om offentlig kontrol af trikiner i kød og bekendtgørelse om trikinundersøgelse af kød, som senest ændret ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/1418 af 22. august 2022, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Ved kød fra svin i stk. 1, forstås spiselige dele af svin inkl. blod, jf. bilag I, nr. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer, som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1756 af 6. oktober 2021.

Stk. 3. For de slagtekroppe, som ellers ville være undtaget fra krav om trikinundersøgelse i henhold til artikel 3 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/1375 af 10. august 2015, jf. §§ 3-4 i bekendtgørelse om trikinundersøgelse af kød, foretages trikinundersøgelserne efter Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/1375 af 10. august 2015. Dog

- 1) udføres laboratorieundersøgelser efter artikel 2 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/1375 af 10. august 2015 på et laboratorium, der er udpeget af virksomheden, og
- 2) sikres uddannelseskrav efter artikel 5 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/1375 af 10. august 2015 af virksomheden.

Stk. 4. Eksportvirksomheden skal straks orientere Fødevarestyrelsen ved fund af trikiner.

Ad § 6: Trikinundersøgelser.

Eksportbekendtgørelsen fastsætter krav om, at svinekød og produkter heraf, der udføres til tredjelande, skal stamme fra svin der er slagtet på slagterier, hvor alle slagtekroppe undersøges for trikiner.

Dette indebærer, at også slagtekroppe af svin, som er undtaget fra krav om trikinundersøgelse i henhold til trikinforordningen og trikinbekendtgørelsen (indendørs opdrættede svin), skal undersøges for trikiner, når svinene slagtes på slagterier, der slagter svin til tredjelande.

Af stk. 2 fremgår, at kravet gælder for kød som defineret i forordning (EF) Nr. 853/2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer, bilag I, nr. 1.

Produkter fremstillet af kød, som ikke i sig selv falder inden for definitionen på kød, og råvarer til sådanne produkter, skal kun underkastes trikinundersøgelse, hvis der er fastsat specifikke krav herom, fx i eksportcertifikatet.

Af stk. 3 fremgår, at for de slagtekroppe, som ikke kræves trikinundersøgt i henhold til trikinforordningen og trikinbekendtgørelsen, men som skal trikinundersøges, fordi slagtningen foregår på et slagteri, der slagter svin med henblik på eksport til tredjelande, skal undersøgelserne foregå på et laboratorium, som er udpeget af virksomheden. Undersøgelserne udføres som egenkontrol, men i øvrigt ved brug af de metoder mv., som fremgår af trikinforordningen. Når trikinundersøgelserne udføres som egenkontrol, skal laboratoriet opfylde de krav til egenkontrollaboratorier, som fremgår af autorisationsbekendtgørelsen.

Desuden er fastsat, at virksomheden skal sikre opfyldelse af de uddannelseskrav, der fremgår af Trikinforordningens Artikel 5, og at virksomheden er forpligtet til straks at informere Fødevarestyrelsen, i praksis den stedlige kontrolenhed om fund af trikiner.

Herudover kan tredjelandet have fastsat specielle krav til trikinundersøgelser, fx i certifikaterne, som skal overholdes.

Slagtekroppe, som kræves trikinundersøgt i henhold til Trikinforordningen og Bekendtgørelse om trikinundersøgelse af kød, skal undersøges efter reglerne i trikinbekendtgørelsen, også når slagtningen foregår på et slagteri, som slagter svin med henblik på eksport til tredjelande.

Kapitel 3

Eksport til særlige tredjelande

§ 7. Eksport af fødevarer til et særligt tredjeland må først ske, når virksomheden har modtaget meddelelse fra Fødevarestyrelsen om godkendelse og er opført på listen.

Stk. 2. Fødevarestyrelsen meddeler godkendelse til eksport til et særligt tredjeland eventuelt med angivelse af særlige vilkår til eksportvirksomheden.

Stk. 3. Angivelse af de særlige tredjelande, og fremgangsmåden ved anmodning om godkendelse til eksport til særlige tredjelande samt ved ændringer i disse godkendelser, fremgår af oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Stk. 4. Eksport til et særligt tredjeland må alene omfatte fødevarer, der er fremstillet eller opbevaret efter det tidspunkt, hvor virksomheden blev opført på listen. Krav om opførelse af eksportvirksomheder

på listen omfatter hele fremstillings- og opbevaringsforløbet, jf. dog evt. undtagelser, som fremgår på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Ad § 7: Godkendelse af virksomheder til eksport til særlige tredjelande

Visse tredjelande stiller krav om, at en virksomhed, der vil eksportere fødevarer til landet, skal have en særlig godkendelse til eksport til det pågældende land. De lande og produkter, hvor der gælder krav om en særlig godkendelse til eksport, fremgår af oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Der er forskellige procedurer for godkendelsen afhængig af tredjelandets krav. I alle tilfælde er det Fødevarestyrelsens lokale kontrolenhed, som vurderer, om virksomheden opfylder tredjelandets krav, og som indstiller virksomheden til godkendelse til Fødevarestyrelsens hovedkontor. Kontrolenheden meddeler den endelige godkendelse når Fødevarestyrelsens hovedkontor har bekræftet, at virksomheden er optaget på Fødevarestyrelsens liste over virksomheder, som er godkendt til eksport til det pågældende land. Fremgangsmåden ved ansøgning fremgår af oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside jf. definitionen i § 2 nr. 8 skal forstås som de lister, hvortil der findes links på Fødevarestyrelsens hjemmeside. For de fleste lande har Fødevarestyrelsen selv udarbejdet en liste, for de øvrige lande er der indsat et link til det pågældende lands myndigheds liste.

I nogle tilfælde er det en formssag for Fødevarestyrelsen at underrette tredjelandet om, at virksomheden er godkendt, hvorefter Fødevarestyrelsen selv sætter virksomheden på listen. Fødevarestyrelsens hovedkontor meddeler til den lokale kontrolenhed, at virksomheden er optaget på listen, hvorefter kontrolenheden kan godkende virksomheden.

I andre tilfælde ønsker tredjelandet selv at træffe afgørelse om virksomhedens godkendelse. Nogle tredjelande træffer afgørelse om godkendelse på baggrund af et udfyldt spørgeskema eller tjekliste. Fødevarestyrelsen har ofte ingen mulighed for at udtale sig om, hvor lang tid der vil gå, før virksomheden er godkendt af tredjelandet, da det helt afhænger af tredjelandets prioritering af sagen. Når Fødevarestyrelsen har modtaget godkendelsen fra tredjelandets myndigheder, bekræfter Fødevarestyrelsens hovedkontor over for kontrolenheden, at virksomheden er optaget på listen.

I andre tilfælde vil tredjelandets myndigheder først godkende virksomheden, efter at myndighederne har udført en fysisk inspektion af virksomheden. I disse tilfælde kan der gå lang tid, op til flere år fra virksomheden har ansøgt, til repræsentanter fra myndighederne i tredjelandet kommer på inspektion i Danmark, og virksomheden derved får mulighed for at blive godkendt. Fødevarestyrelsen søger i samarbejde med brancheorganisationerne at gennemføre relevante inspektioner, når det er muligt.

Det fremgår af oplysningerne på Fødevarestyrelsens hjemmeside, om Fødevarestyrelsen selv kan sætte virksomheden på listen, eller der kræves udfyldelse af spørgeskema/ tjekliste, eller der kræves inspektion.

Som nævnt er det, uanset proceduren, der er gældende i det enkelte tredjeland, altid Fødevarestyrelsens lokale kontrolenhed, der vurderer, om virksomheden opfylder landets krav, og som indstiller virksomheden til godkendelse til Fødevarestyrelsens hovedkontor.

I de tilfælde, hvor der er krav om udfyldelse af et ansøgningsskema eller spørgeskema, kan skemaerne findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Når eksporten indledes, skal virksomheden sikre, at fremstillingen er sket efter det tidspunkt, hvor virksomheden er optaget på listen, og at hele fremstillings- og opbevaringsforløbet er foregået i virksomheder, der står anført på listen. Nogle særlige tredjelands fritager enkelte virksomhedskategorier (f.eks. lagre) fra kravet om en særlig godkendelse til eksport. Hvis det er tilfældet, vil det fremgå af oplysningerne på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Hvis kontrolenheden vurderer, at en virksomhed ikke lever op til de krav, der stilles af et tredjeland, kan kontrolenheden afvise at indstille virksomheden til godkendelse til eksport til det pågældende tredjeland. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis virksomheden ikke har tilstrækkelige egenkontrolprocedurer.

Hvis kontrolenheden vurderer, at en virksomhed kan godkendes, men at enkelte bestemmelser endnu ikke er fuldt ud opfyldt, kan kontrolenheden stille vilkår for godkendelsen. Et sådant vilkår kan f.eks. være, at virksomheden inden for en bestemt frist udarbejder yderligere egenkontrolprocedurer på et bestemt område. Indtil vilkåret (eller vilkårene) er opfyldt, kan kontrolenheden eventuelt stille krav om yderligere dokumentation.

Er der stillet vilkår for godkendelsen jf. § 7 stk. 2, og opfyldes et vilkår ikke, bortfalder godkendelsen. Kontrolenheden meddeler virksomheden, at det er konstateret, at det stillede vilkår ikke er opfyldt, og at godkendelsen til eksport til det særlige tredjeland derfor tilbagekaldes.

En godkendelse til eksport til et særligt tredjeland er en særlig godkendelse, som er hjemlet i eksportbekendtgørelsen, og som ligger ud over virksomhedens autorisation. Bortfald af en særlig tredjelandsgodkendelse har derfor ikke i sig selv indflydelse på virksomhedens autorisation.

Eksport til et særligt tredjeland må alene omfatte produkter, der er fremstillet eller opbevaret efter det tidspunkt, hvor virksomheden blev optaget på listen. Virksomheden kan således ikke fremstille varer til lager med henblik på eksport den dag, virksomheden er opført på listen til det særlige tredjeland. Desuden skal hele fremstillings- og opbevarings-forløbet være foregået i virksomheder, som er optaget på listen, bortset fra de undtagelsestilfælde, der fremgår af oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Godkendelse af en virksomhed til et særligt tredjeland kan have betydning for Fødevarestyrelsens kontrol med virksomheden og betalingen for kontrollen, jf. bekendtgørelse om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v. (betalingsbekendtgørelsen).

Ændringer af særlige tredjelandsgodkendelser og/eller ændring i oplysninger på listen

Fødevarestyrelsen har en løbende kommunikation med tredjelandenes myndigheder om ændringer på listen. I oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside er beskrevet fremgangsmåden ved ansøgning om ændring af godkendelse til eksport til særlige tredjelands og/eller ændring i oplysning på listen, fx ændring af virksomhedens navn, adresse mv).

§ 8. Fødevarestyrelsen kan fravige kravene i § 7, hvis virksomheden kan dokumentere, at myndighederne i tredjelandet tillader fødevaren indført i landet, uden at virksomheden skal opfylde § 7, stk. 1 og stk. 4.

Ad § 8: Fravigelse fra krav om opførelse på listen

Kontrolenheden kan fravige reglen og underskrive certifikater til særlige tredjelande, selv om virksomheden ikke er opført på listen. Dette vil kunne ske, når virksomheden kan dokumentere, at eksporten kan foregå fra virksomheder, der ikke er opført på listen.

På grundlag af dokumentation fremlagt af virksomheden kan kontrolenheden desuden fravige reglen om, at eksporten alene må omfatte fødevarer, der er fremstillet eller opbevaret efter det tidspunkt, hvor virksomheden blev opført på listen. Kontrolenheden kan desuden fravige reglen om, at opførelse af eksportvirksomheder på listen skal omfatte hele fremstillings- og opbevaringsforløbet.

§ 9. Fødevarestyrelsen kan tilbagekalde eller suspendere godkendelse til eksport til tredjelandet, hvis virksomheden ikke længere overholder betingelserne for eksport til landet, eller hvis virksomheden ikke længere ønsker at være godkendt til eksport til det pågældende tredjeland.

Ad § 9: Tilbagekaldelse af godkendelse og fratagelse af autorisation/registrering

Hvis en virksomhed ikke overholder betingelserne for eksport til det pågældende tredjeland, kan kontrolenheden tilbagekalde eller suspendere godkendelsen til at eksportere til det pågældende tredjeland. Virksomhedens generelle autorisation eller registrering kan blive frataget, hvis virksomheden ikke overholder EU-kravene for at være autoriseret eller registreret. Fratagelse af autorisation eller registrering vil få den konsekvens, at virksomheden hverken kan samhandle (se ad § 2), eller eksportere.

For tredjelande med særlige krav, dvs. krav, som er mere vidtgående end EU-krav, kan der være grundlag for at tilbagekalde virksomhedens godkendelse til eksport til et særligt tredjeland, uden at dette får konsekvenser for virksomhedens øvrige eksport og/eller samhandel. Dette vil være tilfældet, hvis virksomheden opfylder alle relevante krav, bortset fra de specifikke krav, som det særlige tredjeland stiller. Tilbagekaldelse af en særlig tredjelandsgodkendelse betyder, at kontrolenheden ikke kan udstede certifikater møntet på det pågældende land. En mindre indgribende foranstaltning kan være en suspendering af virksomhedens eksportgodkendelse. Ved suspendering forstås, at kontrolenheden for et fastsat tidsrum - eller indtil videre - forbyder virksomheden at afsætte produkter med en given tredjelandssstatus. Lige som ved tilbagekaldelse af godkendelsen kan kontrolenheden ikke udstede eksportcertifikater til det pågældende land, når virksomhedens eksportgodkendelse er suspenderet. En suspendering kan anvendes i tilfælde, hvor de konstaterede overtrædelser, er af en karakter, som der forholdsvis hurtigt kan rettes op på. Det kan fx være, at en virksomhed allerede har iværksat procedurer til løsning af problemet, og denne procedure forventes inden for kort tid at løse problemet. Vurderer kontrolenheden derimod, at der ikke inden for kort tid vil kunne rettes op på problemet, kan kontrolenheden tilbagekalde godkendelsen.

Er en godkendelse til eksport tilbagekaldt, kan virksomheden ansøge om fornyet godkendelse.

En virksomhed kan selv vælge at stoppe produktionen af varer til særlige tredjelande og anmode kontrol-enheden om at tilbagekalde virksomhedens eksportgodkendelse til et særligt tredjeland.

Hvis kontrolenheden af den ene eller anden grund har tilbagekaldt virksomhedens eksportgodkendelse til et særligt tredjeland, kan varer, som er produceret før tilbagekaldelsen, i nogle tilfælde eksporteres til tredjelandet. Dette forudsætter, at varer, som er produceret før tilbagekaldelsen, er overført til en virksomhed, som er godkendt til eksport til landet, hvorfra der så kan udfærdiges eksportcertifikater til tredjelandet. Kontrolenheden vurderer i den konkrete situation, om varer produceret før tilbagekaldelsen kan eksporteres til landet.

Kapitel 4

Eksport til Kina

§ 10. Fersk svinekød må alene eksporteres til Kina, når det er produceret i tidsrum, som på forhånd er oplyst over for Fødevarestyrelsen.

Stk. 2. Kødprodukter af svin må alene eksporteres til Kina når disse er produceret, pakket, oplagret og afsendt fra produktionsvirksomheden i tidsrum, som på forhånd er oplyst over for Fødevarestyrelsen.

Ad § 10: Kina

Virksomheden skal oplyse til kontrolenheden, hvornår den producerer fersk svinekød eller kødprodukter af svinekød, som er bestemt til eksport til Kina. For kødprodukter skal desuden oplyses den periode, hvor kødprodukterne pakkes, oplagres og afsendes fra produktionsvirksomheden. Hvis virksomheden ønsker at have mulighed for at eksportere produkterne til Kina (dvs. produkterne skal have "Kina-status") skal tidsrummet ligeledes oplyses. Dette krav skyldes, at Fødevarestyrelsen skal have mulighed for at udføre kontrol i virksomhederne på alle dage, hvor der produceres kødvarer bestemt til eksport til Kina. Varerne kan derfor kun eksporteres til Kina, hvis Fødevarestyrelsen, i praksis den stedlige kontrolenhed på forhånd har modtaget information om hvornår produktionen, evt. også oplagring og afsendelse, forventes at skulle foregå.

Nærmere bestemmelser om kontrol af Kina-godkendte kødvirksomheder fremgår af Eksportkontrolvejledningen, som findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Se også oplysninger om særlige Kina-krav på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Kapitel 5

Eksport til Amerikas Forenede Stater (USA)

§ 11. Kød og produkter heraf, undtaget saltede tarme, samt æg produkter må alene eksporteres til USA, når de er produceret, pakket og afsendt til USA fra produktions- eller lagervirksomheden i tidsrum, som på forhånd er oplyst over for Fødevarestyrelsen.

Ad § 11: USA

Virksomheden skal oplyse til Fødevarestyrelsen, i praksis den stedlige kontrolenhed, hvornår den producerer eller pakker kødvarer eller ægprodukter, som er bestemt til eksport til USA, og hvornår der sker direkte afsendelse til USA. Kravet i § 11 skyldes, at USA kræver, at Fødevarestyrelsen udfører kontrol i virksomhederne alle dage og på alle skift, hvor der produceres eller pakkes kødvarer bestemt til eksport til USA. For ægprodukternes vedkommende kræves kontrol i hele produktionstiden. Varerne kan derfor kun eksporteres til USA hvis kontrolenheden på forhånd har modtaget information om hvornår produktionen/pakningen forventes at skulle foregå, og kontrolenheden rent faktisk udfører kontrol de pågældende dage og tidspunkter.

USA stiller desuden særlige krav til kontrol i forbindelse med afsendelse af kød eller kødprodukter til USA. Med henblik på kontrolenhedens tilrettelæggelse af kontrollen skal virksomheden oplyse de tidsrum, hvor produktion, pakning og afsendelse til USA forventes at finde sted.

De kontrolmæssige krav fremgår ikke af eksportbekendtgørelsen, men er fastsat i Eksportkontrolvejledningen, som findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Se også oplysninger om særlige USA-krav på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Kapitel 6

Eksportvirksomhedens egenkontrol

§ 12. Eksportvirksomheder skal foretage egenkontrol med det formål at sikre og dokumentere overholdelse af de relevante betingelser, som fremgår af §§ 4-11.

Stk. 2. Egenkontrolprocedurer efter stk. 1 skal være skriftlige.

Ad § 12: Eksportvirksomheders egenkontrol

Baggrunden for kravet om skriftlige egenkontrolprocedurer og dokumentation for overholdelse af eksportbetingelserne er, at virksomheden beder Fødevarestyrelsen om at certificere forhold over for tredjelandet, som Fødevarestyrelsen ikke nødvendigvis har kontrolleret, medens varepartiet blev produceret, og heller ikke nødvendigvis kontrollerer i forbindelse med afsendelse af partiet. Fødevarestyrelsen baserer certifikatudstedelsen på audit af virksomhedens egenkontrollsystem suppleret med løbende stikprøvekontroller. Derfor skal den virksomhed, som fremlægger certifikatet eller andre dokumenter til underskrift, kunne dokumentere, at de erklærede forhold er opfyldt. Egenkontrolbestemmelsen i § 12 indeholder krav om, at virksomheden skal udføre egenkontrol og have nedskrevne egenkontrolprocedurer for at sikre, at alle betingelser, som er angivet i Fødevarestyrelsens certifikater, eksportbekendtgørelsen og på Fødevarestyrelsens hjemmeside er overholdt. Kravet gælder også for ledsagedokumenter og indenrigserklæringer, som Fødevarestyrelsen underskriver og for de øvrige regler, der henvises til i eksportbekendtgørelsens § 12, stk. 1. Det drejer sig bl.a. om, at virksomheden skal sikre den fornødne adskillelse mellem forskellige produktioner, og at virksomheden skal sikre, at fødevarer bestemt til særlige tredjelande skal være fremstillet på særligt godkendte virksomheder.

Forudsætningen for, at Fødevarestyrelsen kan udstede certifikater på grundlag af virksomhedens egenkontrol er bl.a., at der foreligger dokumentation for, at egenkontrollen er udført. Det er derfor ikke

tilstrækkeligt, at Fødevarestyrelsen får mulighed for at gennemgå en række registreringer eller dokumenter, som virksomheden ikke selv har taget stilling til. Eksportvirksomheden skal kunne dokumentere, at den selv har kontrolleret (vurderet) det tilgrundliggende dokumentationsmateriale og sammenholdt dette med eksportkravene. Måden og frekvensen, kontrollen og dokumentationen udføres på, kan variere, se de efterfølgende afsnit.

Hvis virksomhed A modtager produkter som er dækket af en indenrigserklæring (se ad § 4, stk. 4 og stk. 5) fra virksomhed B, kan virksomhed A gå ud fra, at virksomhed B har udført den krævede egenkontrol med tredjelandskrav indtil det tidspunkt, hvor produktet blev sendt til virksomhed A. Egenkontrollen på virksomhed A skal derfor indeholde kontrol af indenrigserklæringens ordlyd (sikre, at ordlyden danner tilstrækkelig baggrund for relevante tredjelandskrav) samt af sammenhængen mellem indenrigserklæringen og det modtagne vareparti. Virksomhed A er derefter ansvarlig for at udføre egenkontrol frem til afsendelsen fra virksomhed A.

Bemærk, at krav om oplysning om produktionsperiode mm. i relation til Kina- og USA eksport i eksportbekendtgørelsens § 10 og § 11 er omfattet af egenkontrolkravet i eksportbekendtgørelsens § 12. Virksomheden skal derfor have beskrevet og følge en procedure som sikrer, at Fødevarestyrelsen er oplyst om de pågældende tidsrum, når virksomheden fremlægger et Kina- eller USA-certifikat eller indenrigserklæring til underskrift for Fødevarestyrelsen.

I det følgende er beskrevet 1) Egenkontrollens omfang og 2) Specielle krav til produkter.

1) Egenkontrollens omfang:

- a) Generelle forhold
- b) Aktiviteter i forbindelse med fremstilling, herunder krav til råvarer og evt. oplagring
- c) Aktiviteter i forbindelse med udfyldelse af certifikat
- d) Aktiviteter i forbindelse med afsendelse

a) Generelle forhold

Kravet om dokumenteret egenkontrol betyder, at virksomheden skal

- kunne henvise til de skriftlige procedurer, som virksomheden følger for at sikre opfyldelse af tredjelandskravene
- have beskrevet hvordan og hvor ofte virksomheden kontrollerer, at procedurerne bliver fulgt
- kunne dokumentere, at eksportbetingelserne bliver overholdt

Det er vigtigt, at virksomheden, før den går i gang med at fremstille eller oplagre fødevarer eller fødevarekontaktmaterialer til et givet tredjeland, har sat sig grundigt ind i de krav der stilles, se ad § 4, stk. 1. Hvis virksomheden ikke gør dette, kan det føre til det uheldige resultat, at virksomheden ikke kan få udstedt et eksportcertifikat den dag, produkterne skal eksporteres.

I de tilfælde, hvor der er krav om en særlig tredjelandsgodkendelse jf. § 7, vil Fødevarestyrelsen, i praksis den stedlige kontrolenhed, vurdere, om virksomheden opfylder kravene og om virksomhedens egenkontrolprogram er tilstrækkeligt. Er der ikke krav om en særlig tredjelandsgodkendelse vil kontrol-

heden ikke nødvendigvis have vurderet egenkontrollen inden, virksomheden påbegynder fremstilling eller oplagring af produkterne med henblik på eksport. Det er virksomhedens eget ansvar at sikre, at der er tilstrækkelig dokumentation for opfyldelse af tredjelandets krav, og at denne dokumentation er udarbejdet under hele fremstillings- og (eventuelt) oplagringsforløbet.

Omfanget af egenkontrol, herunder hvor ofte, virksomheden selv kontrollerer og dokumenterer en egenkontrolprocedure, kan variere afhængigt af de forhold, egenkontrollen vedrører, og afhængigt af virksomhedens systemer.

Skriftlige egenkontrolprocedurer, som virksomheden har udviklet med henblik på opfyldelse af EU-krav inkl. HACCP, sporbarhed, kundekrav og gode arbejdsgange vil ofte også bidrage til at opfylde særlige eksportkrav. Bemærk, at hvis procedurerne skal indgå i dokumentationen for opfyldelse af tredjelandets krav skal procedurerne være skriftlige. Dette gælder også, selv om der ikke måtte være krav om skriftlighed i henhold til anden fødevarelovgivning, fx for gode arbejdsgange.

Virksomheden skal have overblik over hvilke procedurer, der sikrer opfyldelse af særlige eksportkrav, og kunne henvise til de relevante skriftlige procedurer og til den relevante dokumentation. Kan virksomheden ikke mundtligt redegøre for sammenhængen mellem forskellige procedurer, og hvordan procedurerne tilsammen sikrer opfyldelse af tredjelandenes krav, kan kontrolenheden kræve, at virksomheden udarbejder en specifik skriftlig oversigt. En specifik skriftlig oversigt skal vise for et specifikt tredjeland, hvordan landets krav opfyldes gennem virksomhedens skriftlige egenkontrolprocedurer.

Kravet til omfanget af egenkontrol skal sammenholdes med de oplysninger, der er knyttet til de enkelte certifikater, som er tilgængelige på Fødevarestyrelsens hjemmeside »www.fvst.dk«. På hjemmesiden findes også Vejledning i udfyldelse af certifikater, som indeholder en generel vejledning om udfyldelse af standardcertifikater.

Nogle attestationer kan udstedes på baggrund af nationale overvågningsprogrammer, (f.eks. vedrørende husdyrsygdomme, eller restkoncentrationsundersøgelser). Andre attestationer kan udstedes på baggrund af overholdelse af gældende lovgivning (f.eks. generelle krav i dansk lovgivning eller EU-lovgivning). Hvis danske overvågningsprogrammer anvendes som baggrund for certifikatudstedelsen skal virksomheden kunne dokumentere, at råvarerne er af dansk oprindelse. Virksomheden skal desuden have en procedure for at holde sig orienteret om resultater af overvågningsprogrammer for husdyrsygdomme, som er relevante for de certifikater, virksomheden ønsker udstedt.

Ved udbrud af en smitsom husdyrsygdom i Danmark kan der eventuelt blive tale om, at virksomheden kan eksportere til tredjelande på særlige betingelser. Disse betingelser vil i givet fald fremgå af Fødevarestyrelsens oplysninger på hjemmesiden. I denne situation skal virksomheden være opmærksom på, at det kan blive nødvendigt at indføre yderligere egenkontrolprocedurer for at sikre overholdelse af disse betingelser.

Opdatering af egenkontrolprocedurer:

Virksomheden skal holde sig orienteret om ændringer i certifikatkrav og andre ændringer i eksportvilkår. Dette kan ske via en brancheorganisation og ved at abonnere på et nyhedsbrev fra Fødevarestyrelsen med oplysning om ændringer i Fødevarestyrelsens certifikatdatabase. Tilmelding foregår på Fødevarestyrelsens hjemmeside under: Nyheder/Abonnér på faglige nyheder, tilbagekaldte fødevarer og pressemed-

delelser. Virksomheden skal vurdere, om ændringer i certifikater eller andre eksportvilkår giver behov for ændring af virksomhedens egenkontrolprogram. Virksomheden kan evt. beskrive en procedure for hvordan det sikres, at egenkontrolprogrammet tilpasses ændrede krav.

b) Aktiviteter i forbindelse med fremstilling, herunder krav til råvarer og evt. oplagring

Virksomheden kan anvende dokumenterede procedurer, som virksomheden har udarbejdet i andre sammenhænge, f.eks. et dokumenteret sporbarhedssystem, som sikrer, at der er sammenhæng mellem vareparti og certifikat, når de beskrevne arbejdsgange følges.

Se også ad § 5, krav om adskillelse mellem produktioner.

Oversigt over eksportkrav.

Fødevarestyrelsen anbefaler, at virksomheden udarbejder en oversigt over de lande, som virksomheden eksporterer til, og i den forbindelse beskriver på hvilken måde, virksomheden opfylder landenes krav for de konkrete produkter, eller henviser til de dokumenter, hvor proceduren er beskrevet. Det er ikke et krav, at virksomheden har en sådan oversigt, men virksomheden skal kunne oplyse hvilke skriftlige procedurer, den følger for at opfylde eksportkrav, samt hvordan og hvor ofte den kontrollerer og dokumenterer, at procedurerne bliver fulgt.

c) Aktiviteter i forbindelse med udfyldelse af certifikater

Virksomheden må i henhold til § 4, stk. 3, kun anvende gældende versioner af certifikater. I henhold til § 12 skal egenkontrollen bl.a. sikre og dokumentere, at virksomheden opfylder § 4 stk. 3. Egenkontrolprogrammet skal som følge deraf indeholde en procedure for, hvordan virksomheden sikrer, at der kun anvendes gældende versioner af certifikater. Proceduren kan for eksempel bestå i at certifikatet hentes på Fødevarestyrelsens hjemmeside i hvert tilfælde.

I forbindelse med virksomhedens udfyldelse af eksportcertifikater, skal virksomheden tage stilling til, hvordan den sikrer udvekslingen af information fra produktionen inkl. evt. modtage- og afsendelseskontrol til de personer, der udfylder eksportdokumenterne. Det skal sikres, at den nødvendige baggrundsdokumentation er vurderet og tilgængelig, når eksportdokumenterne bliver udfærdiget. Virksomhedens system skal sikre, at certifikaterne udfyldes korrekt, herunder skal det sikres, at korrekte oplysninger om partiets størrelse og vægt, produktionsdato/slagtedato (ved krav om dette) er tilgængelig for de personer, der udfylder eksportdokumenterne.

Når Fødevarestyrelsens certifikater ændres, skal virksomheden vurdere, om ændringerne har betydning for virksomheden, og hvordan den i givet fald vil opfylde de nye krav. Virksomheden kan evt. beskrive en procedure for hvordan den følger op på certifikatændringer, se også ovenstående afsnit ”opdatering af egenkontrolprocedurer”.

Se også Fødevarestyrelsens vejledning i udfyldelse af certifikater på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

d) Afsendelse af varepartier

Virksomheden skal beskrive de procedurer den vil udføre i forbindelse med afsendelse af varepartier (afsendelseskontrol).

Ved afsendelseskontrollen kan virksomheden kontrollere forhold, som ikke indgår i den løbende egenkontrol under fremstilling af produktet, men som er af betydning for, om partiet opfylder tredjelandets krav. Det kan fx dreje sig om, at varepartiet inden afsendelse skal kontrolleres for, om det overholder særlige mikrobiologiske normer.

I andre tilfælde har afsendelseskontrollen til formål at kontrollere (verificere), at de fastlagte procedurer er blevet fulgt. Fx er der for USA godkendte kødvirksomheder krav om, at virksomheden inden afsendelse skal kontrollere, at alle kritiske kontrolpunkter har været i styring under produktion af varepartiet (»pre-shipment review«).

Det kan være hensigtsmæssigt, at virksomheden anvender en checkliste med de forhold, som virksomheden kontrollerer i forbindelse med afsendelse, fx temperatur, mærkning, mm.

I hvilket omfang, der i øvrigt er behov for kontrol ved afsendelse, vil afhænge af virksomhedens sporbarhedssystem, og af hvilken egenkontrol, der er udført undervejs fra råvaremodtagelsen til afsendelsen. Det er afgørende, at der er dokumentation for, at varepartiet opfylder de krav, der måtte gælde for råvarerne, fremstillingsprocessen mv.

2) Specielle krav til produkter.

Krav vedrørende opførelse på særlige lister:

Når der gælder et krav om opførelse af virksomheden på en særlig tredjelandssliste, jf. eksportbekendtgørelsens § 7, skal dette garantere over for tredjelandet, at virksomhedens produkter opfylder landets krav. Virksomheden skal derfor sikre, at råvarer, der anvendes til fremstilling af produkter til disse *særlige tredjelande* stammer fra virksomheder, som også er optaget på listen, og at råvarerne opfylder kravene til dette tredjeland. Dette kan sikres ved, at råvarerne er omfattet af en indenrigserklæring fra leverandøren, eller at der foreligger dokumentation fra en udenlandsk myndighed for, at råvarerne opfylder de krav, der stilles for eksport til det pågældende tredjeland fra Danmark.

Visse tredjelande undtager dog nogle virksomhedskategorier fra listekravet. Oftest vil det være lager- virksomheder, herunder frysehuse, men der kan også være tale om, at råvareleverandører ikke kræves listede. Det fremgår af oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside, under beskrivelsen af godkendelsesproceduren for hvert enkelt land, om landet undtager nogle virksomhedskategorier fra listekravet.

Hvis der ikke er tale om eksport til et *særligt* tredjeland, men der alligevel gælder specielle krav i henhold til certifikatet, f. eks. krav vedrørende dansk oprindelse af råvarer, skal den fornødne dokumentation på samme måde foreligge.

Se også Vejledning om anvendelse af indenrigserklæringer, på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Krav vedrørende (dansk) oprindelse:

For at opfylde krav vedrørende (dansk) oprindelse kan slagterier og andre virksomheder, der modtager dyr eller mælk direkte fra primærproducenter, kontrollere oplysninger i leverandørlistor eller foretage opslag i relevante databaser. Tro og love erklæringer fra leverandører kan ligeledes anvendes. Virksomheder, som ikke selv foretager slagtning eller indvejer mælk direkte fra leverandører, skal sikre sig den fornødne

dokumentation fra leverandørvirksomheden. Dokumentation for tredjelandstatus af råvarer ved leverance fra danske virksomheder er beskrevet i »Vejledning om anvendelse af indenrigserklæringer«.

Transport:

Virksomheder, der udsteder en indenrigserklæring, skal sikre sig, at varerne ikke under transporten udsættes for påvirkninger, der kan ændre deres eksportstatus. Modtagevirksomheden skal ved modtagelsen kontrollere, at varerne er i den forventede stand.

For varer, der transporteres emballerede og forseglet med identifikationsmærke, vil der som udgangspunkt ikke være behov for yderligere foranstaltninger under transporten, for at eksportstatus kan opretholdes. Ved transport af uemballeret kød eller mælk, som skal opretholde særlig eksportstatus, skal modtagevirksomheden kunne dokumentere, at råvarerne ved modtagelsen har den påkrævede status. Modtagevirksomheden kan i den forbindelse stille krav til leverandørvirksomheden om forsegling af transportmidlet.

Brancheorganisationerne Landbrug & Fødevarer og Brancheforeningen for Danske Frysehuse har udarbejdet en branchekode, hvori der gives anbefalinger vedrørende forsegling af kød, der transporteres indenrigs.

Ved samhandel med uemballerede animalske fødevarer kan modtagerlandet have behov for et ledsagende samhandelscertifikat, med henblik på videre eksport til tredjeland. Hvis certifikatet indeholder oplysning om et seglnummer, skal forseglingen som udgangspunkt være påført af Fødevarestyrelsen, medmindre andet er oplyst på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Sikring af korrekt angivelse af dyreart:

Eksportcertifikater for kød indeholder normalt oplysning om, hvilken dyreart kødet stammer fra. Virksomheden er ansvarlig for at sikre, at forsendelsen udelukkende indeholder kød af den dyreart, som certifikatet angiver. Af hensyn til attestationerne i certifikatet, skal produktionen foregå således, at kødet ikke tilføres kød m.m. ("materiale") fra andre dyrearter.

Modtagerlandene kan i forbindelse med deres importkontrol udføre artsbestemmelsesprøver. Nogle lande opretholder et importforbud mod kød af en bestemt dyreart fra Danmark, fx forbud mod import af oksekød fra Danmark pga. BSE. Særligt sådanne lande kan forventes at udføre artsbestemmelsesprøver. I lande, hvor befolkningsflertallet af religiøse grunde fravælger svinekød, kan der forventes at blive udført undersøgelser for forekomst af svinekød i produkter, der ikke er mærket med indhold af svinekød.

Virksomheder, der behandler kød af forskellige dyrearter, må konkret vurdere risikoen for overførsel af materiale mellem de forskellige dyrearter, hvis produkterne skal eksporteres til tredjelande. Virksomheder, der anvender råvarer tilført fra andre virksomheder, må overveje risikoen for, at råvarerne kan være forurenet med artsfremmed materiale, og om nødvendigt kræve de nødvendige garantier fra leverandørerne. Hvis råvarerne er tilført fra en dansk virksomhed, og omfattet af en indenrigserklæring med oplysning om dyreart, vil råvareleverandøren være ansvarlig for at sikre, at der ikke er sket forurening med artsfremmed materiale.

Virksomhederne kan som led i egenkontrollen vælge at få udført artsbestemmelsesanalyser af de varer, som eksporteres, og eventuelt også af råvarerne.

Kapitel 7
Straf og ikrafttræden

§ 13. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 3, § 4, stk. 1, stk. 3-6, eller stk. 8-9, § 5, stk. 1, § 6, stk. 1, eller stk. 3-4, § 7, stk. 1, eller stk. 4, eller §§ 10-12, eller
- 2) tilsidesætter vilkår fastsat i medfør af § 7, stk. 2.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) forvoldt skade på sundheden eller fremkaldt fare herfor eller
- 2) opnået eller tilsigtet opnået en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ad § 13: Straffebestemmelser

Ved overtrædelse af bestemmelserne følges Fødevarestyrelsens almindelige sanktioneringsprincipper med anvendelse af indskærpelse, forbud, påbud, administrativt bødeforlæg eller politianmeldelse.

Fødevarestyrelsen, den 20. december 2022

KRISTINE DICH-JØRGENSEN